

Sjælden natur får nyt liv i Velling Skov

Højmosen Langkær er del af EU-støttet projekt, der skal genskabe sårbare moseområder, som er spoleret af tidligere tiders dræning

AF METTE ANDERSEN
mette@mja.dk

VELLING I Velling Skov lidt nord for Bryrup findes en sjælden og såbar naturtype, som Naturstyrelsen i samarbejde med Miljøstyrelsen nu vil forsøge at genskabe takket være EU-projektet »Højmoser i Danmark«. Hele 41,6 mio. kr. skal bruges på projektet, som skal genskabe aktive højmoser 10 steder i Danmark, herunder i Store Vildmose.

Langkær er med sine otte hektar

○ Moseperlemorssommerfugl er en af de sjældne arter, som findes i højmosen Langkær - og som med restaureringen af mosen har udsigt til bedre og flere levesteder. FOTO: NATURSTYRELSEN

langt den mindste af de udvalgte højmoser, som flere steder er tæt på at

blive tørlagt af tidligere tiders dræning og tørvegravning.

Da Langkær desuden er ejet af Naturstyrelsen og ikke som mange af de øvrige arealer af private lodsejere, kan man hurtigt komme i gang med at genskabe højmosen her.

Biolog ved Naturstyrelsen Søhøjlandet, Anne Gro Thomsen, er leder af projektet i Langkær, hvor hun forventer, at højmosen får en hjælpende hånd efter sommerferien.

Første step bliver at udrydde de mange birketræer, der er vokset frem i området. Nogle vil blive forsøgt druknet og andre fældet. Dette arbejde skal efter planen i gang til august.

I september vil der blive sat ind med maskiner, når der skal graves en membran ned midt i mosen og flere steder sættes træskodder i grøfterne for at forhindre vandet i at løbe ud af mosen og i Velling Iglesø.

Som en svamp

En højmose er som en stor svamp, der suger vand og vokser opad som en pude i landskabet, fordi den er i stand til at holde på vandet. Men da

man tidligere gravede grøfter i Langkær, faldt mosen sammen, og selvom grøfterne nu er groet helt til, så løber vandet fortsat i de gamle kanaler og forsvinder ud af mosen.

Dermed tørrer højmosen især i sommerperioden ud, så tørvemosserne ikke kan vokse og opbygge nye tørvelag.

Bliver fulgt tæt

Udover at stoppe afvandingen og fjerne de uønskede træer vil Naturstyrelsen også i korte perioder sætte får ind for at få bugt med nyspirede træer i området.

Resultatet skulle gerne blive, at den aktive højmose bliver genetableret, så man får skabt et levested for de helt særlige - og flere af dem sjældne - dyre- og plantearter, som trives i netop denne naturtype.

Projektet vil blive fulgt tæt af Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen, som sidste år kortlagde knap tre hektar aktiv højmose i Langkær.

I 2021 vil man atter måle på udbre-

○ Langkær-mosen ligger i Velling Skov. På en offentlig naturtur for nylig nåede deltagerne på bare et par timer at finde omkring 100 forskellige arter af planter, insekter, padder og fugle i området. FOTO: NATURSTYRELSEN

○ Tørvlaget i Langkær er målt til 7,5 meter på det dybeste sted i mosen, som inden afvandingen har været betydeligt højere. Her måler Henriette Bjerregaard fra Miljøstyrelsen på tørvetykkelsen. FOTO: NATURSTYRELSEN

: fakta

HØJMOSEN LANGKÆR

Langkær er den største højmose i Velling Skov og ligger i et Natura 2000-område - dvs. områder, hvor der skal tages særlige hensyn til at bevare og genskabe natur som levesteder for dyr og planter.

»Højmoser i Danmark« er et LIFE-projekt støttet af EU og går ud på at genskabe højmoser på 10 lokaliteter i tilsammen otte områder. Udover Langkær er det Løvenholm Skov, Holmegaard Mose, Store Vildmose, Tuemose, Rold Skov, Hønning Mose og Kongens Mose.

Projektet løber op i 41,6 mio. kr., hvoraf EU bidrager med 60 procent og de øvrige parter (natur- og miljømyndigheder samt kommuner) med resten.

Højmosen i Langkær er den mindste af de moseområder, der forsøges genskabt. Prisen på dette projekt er knap 800.000 kr.

Man kan i dag nemt gå en tur rundt om højmosen, blot man passer på med at gå ud i selve mosen, da man her risikerer at synke i skjulte grøfter og huller. Man kommer bedst til mosen ved at parkere på Vellingvej 31 og herfra gå cirka 500 meter ind gennem skoven langs et dyrehegn.

delsen og tykkelsen af tørvene for at se, om projektet har båret frugt.

- Aktiv højmose er den del af mosen, som er våd nok til, at tørvemosserne vokser og opbygger et tørvelag. Med de planlagte tiltag håber vi at kunne fordoble arealet i Langkær til godt seks hektar i løbet af de kommende

fem år, fortæller Anne Gro Thomsen.

Både grundvandsstanden og tørvetykkelsen vil i perioden løbende blive målt i mosen for at følge med i, om den bliver vådere.

I dag findes der seks arter af tørvemosser i Langkær, hvor der også er registreret en række sjældne plante-

og dyrearter - blandt andet moseperlemorssommerfugl, bøllebålfugl, arktisk smaragdlibel, sumpgræshoppe, spidssnudet frø og hedelærke.

Projektet skulle gerne gavne disse og andre arters udbredelse - herunder ikke mindst flere arter af sjældne sommerfugle og guldsmede.

○ Der findes seks forskellige arter af tørvemosser (sphagnum) i Langkær, hvor der også er registreret mange andre plantearter, som er kendetegnende for livet i højmoser, blandt andet soldug og tranebær. FOTO: NATURSTYRELSEN